

Tillsynsplan för miljöfarlig verksamhet 2022

Tillsynsplanen är framtagen i enlighet med 1 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Den kommunala nämnden har tillsynsansvar i enlighet med 26 kap 3 § tredje stycket Miljöbalken (MB) samt 2 kap 31 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Tillsynsansvaret avser bland annat miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap MB, avfallshantering enligt 15 kap MB, föroreningskador enligt 10 kap MB som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar, andra miljöskador enligt 10 kap 1 § MB om skadorna har förorsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvar för, vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit, hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor enligt 14 kap MB i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap MB utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar, samt tillsyn över flouerade växthusgaser i utrustning i motorfordon, flyg och tåg. Från och med oktober 2017 har Länsstyrelsen överlämnat tillsynsansvaret för anmälningspliktiga vattenverksamheter enligt 11 kap MB och 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet med undantag inom kultur- och naturreservat som inte har prövats av kommunen samt anmälningar tillhörande tidigare tillståndspliktiga anläggningar som prövas av länsstyrelsen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har delegerats det operativa tillsynsansvaret.

I Österåkers kommun finns 247 objekt i registret över miljöfarliga verksamheter. De miljöfarliga verksamheterna avser både tillståndspliktiga verksamheter (6 stycken s.k. B-verksamheter genom delegation från Länsstyrelsen), anmälningspliktiga verksamheter (48 stycken s.k. C-verksamheter) samt miljöfarliga yrkesmässiga verksamheter som inte är anmälningspliktiga (193 stycken s.k. U-verksamheter, exklusive lantbruk och djurhållare).

Tillsynen fördelas på tio inspektörer som i olika omfattning arbetar även med hälsoskydd och livsmedel samt en visstidsanställd biolog. Arbetet omfattar bland annat tillsyn, handläggning av inkommande ärenden, inventering och uppföljning av förorenade områden och enskilda avlopp, klagomål och rådgivning avseende miljöfarlig verksamhet.

Behovsbedömning och finansiering

I kommunen finns 55 anläggningar med miljöfarlig verksamhet som debiteras fast årsavgift för tillsynen. Tillsyn av övriga 192 tillsynsobjekt samt tillsynsprojekt finansieras genom uttag av timavgift vid utförd tillsyn. Beräknad tidsåtgång för tillsynsprojekt avser förberedelser, inläsning, inspektion och inspektionsrapport. Eventuellt behov av uppföljning tillkommer utanför projektet och debiteras extra tillsynstid. För befogade klagomålsärenden tas timavgift. Obefogade klagomålsärenden kan inte debiteras. För arbetet med till exempel bygglovsremisser och detaljplaner debiteras aktuell avdelning/enhet inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

För 2022 uppgår den planerade tillsynen inom området miljöfarlig verksamhet till totalt 8839 timmar fördelat på olika arbetsområden enligt följande: Totalt 4534 timmar för miljöfarliga verksamheter varav 737 timmar avser objekt med årsavgifter, 960 timmar avser förorenade

områden, 510 timmar avser vattenverksamhet. 2185 timmar för enskilda avlopp. 505 timmar för avfall och kemiska produkter. 350 timmar för vattenförvaltning, tillsyn på naturreservat och miljöövervakning. Totalt 450 timmar för bygglovremisser fördelat på 250 timmar för vatten och avlopp, 100 timmar för strandskydd, 100 timmar för miljöfarliga verksamheter, avfall och kemiska produkter. Totalt 235 timmar utbildning och kompetensutveckling fördelat på 120 timmar miljöskydd och förorenade områden, 60 timmar vattenverksamhet och strandskydd, 40 timmar enskilt avlopp, 15 timmar kemiska produkter och avfall.

Utbildning och kompetensutveckling kommer främst att ske genom kurser och seminarier på Länsstyrelsen, genom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) och genom samverkan med andra kommuner inom Stockholm nordostregionen och skärgården. Ny lagstiftning, rapporter och vägledningar från statliga myndigheter m.m. inläses kontinuerligt under året.

Planerade aktiviteter

Tillsyn bedrivs regelbundet på de tillståndspliktiga och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheterna (B och C) och på de mellanstora avloppsreningsanläggningarna (dimensionerade för 25-200 personekvivalenter). Tillsyn bedrivs även i projektform alternativt på förekommen anledning på de mindre verksamheterna (U). I övrigt handläggs inkommande remisser och ärenden löpande. Ärendena avser främst anmälan om miljöfarliga verksamheter, anmälan om sanering av förorenad mark, ansökan om tillstånd till enskilda avlopp, anmälan angående värmepump och vattentäkt, anmälan om vattenverksamheter, anmälan och dispenser för avfallshantering, klagomål samt remisser på miljöfarliga verksamheter från Länsstyrelsen.

I kommunen finns ca 5 500 enskilda avlopp på vilka tillsyn bedrivs kontinuerligt genom utskick av enkät och arkivstudier av ca 200-400 avlopp och tillsyn i fält av ca 200 avlopp per år.

Internt arbete inom samhällsbyggnadsförvaltningen består främst i remisser på bygglov och deltagande i arbetet med framtagande av detaljplaner och övergripande planering, till exempel dagvattenstrategin, samt inom vattenförvaltning och luftvård.

Arbetet med miljöövervakning och statusklassning av kemisk och ekologisk status i sjöar och vikar fortsätter samt även framtagande av åtgärdsförslag för att nå god status i kommunens vattenförekomster. Arbetet utförs främst av en visstidsanställd biolog och i samverkan med strategiska planeringsavdelningen.

Inventeringen av misstänkt förorenade områden övergår successivt i en flerårig undersökningsfas med prioritering av objekt där det antas vara allvarliga risker för pågående påverkan på miljö och hälsa. Under 2022 kommer en handlingsplan för förorenade områden att tas fram som tydligare beskriver hur tillsynen av föroreningssskador bör utföras och prioriteras. Arbeta fortgår löpande för att hålla informationen om förorenade områden lättillgänglig internt på kommunens karta och externt för att riskerna ska hanteras korrekt i beslutsprocesser. Uppgifter från inventering och riskbedömning lämnas fortlöpande för uppdatering av länsstyrelsens EBH-stöd för MIFO objekt (efterbehandlingsstöd för misstänkt förorenade områden).

Utöver inkommande ärenden och återkommande tillsyn på miljöfarliga verksamheter planeras bland annat följande tillsyn 2022:

- Hamnar och båtuppsamlingsplatser avseende förorenad mark, vatten och sediment, förelägganden och uppföljning av egenkontroll
- Hamnar och marinor, allmän miljötillsyn
- Gödselhantering på lantbruk

- Farligt avfall på nedskräpade tomter
- Bilverkstäder
- Tandvårdsmottagningar
- Dagvatten, bland annat inom tätorten och inom detaljplanelagda områden
- Bränsleförsäljning på U-anläggningar på land
- Inventera industriområden
- Bygg- och rivningsavfall
- Masshantering vid exploateringar och utfyllnader i anläggningsarbeten
- PCB i byggnader
- Utredning av föroreningar i mark vid gamla deponier
- Föroreningar i mark och byggnader i f.d. verkstäder med halogenerade lösningsmedel
- Föroreningar i mark vid f.d. handelsträdgårdar med bekämpningsmedel
- Föroreningar i massor som använts som utfyllnad på golfbanor
- Information om förorening av grundvatten vid brandsläckningsplatser med alkoholresistent skum

Utöver tillsyn kommer enheten att delta i ett flertal samverkansprojekt inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) avseende till exempel förorenade områden, dagvattennätverk, fritidsbåtshamnar, gödselhantering på lantbruk, avfall i anläggningsändamål, kommunala avloppsreningsverk och förbränningsanläggningar.

Nationell strategi för miljöbalkstillsynen

Under 2021 har Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Syftet med strategin är att skapa en mer enhetlig och effektiv tillsyn. Strategin innehåller sex prioriterade fokusområden: Natur, artskydd och områdesskydd; Vattenverksamhet; Miljöfarlig verksamhet; Förorenade områden; Hälsoskydd; Avfall. Inom varje område har särskilda tillsynsaktiviteter pekats ut.

Tillsynsplanen är framtagen med hänsyn till den nationella strategin och samtliga tillsynsaktiviteter som avser 2022 omfattas av tillsynsplanen. För att anpassas till tidplanen för aktiviteter och preciseringar i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen kan vissa av de planerade tillsynsprojekten komma att flyttas eller förändras.

/KL 2022-01-11

/ML 2022-01-11